

Pesten op school. Hoe ga je er mee om?

Pesten komt helaas op iedere school voor. Ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

Voorwaarden

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters, en de zijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)

De school probeert pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, wordt het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, beschikt de school over een directe aanpak, volgens het pestprotocol.

Wanneer het probleem niet op de juiste manier wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren. Op onze school is er een vertrouwenspersoon aangesteld; Liesbeth Revet.

Het probleem dat PESTEN heet.

De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt gepest. Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

Hoe willen wij daar mee omgaan?

Op school stellen we met regelmaat een onderwerp in de kring aan de orde. Dat doen wij vanuit onze methode sociaal-emotionele ontwikkeling (De Vreedzame School)

Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. komen aan de orde. Ieder schooljaar worden oudere kinderen getraind om als mediator bij ruzies op te treden. Dit helpt problemen in de kiem aan te pakken.

Daarnaast zijn er ook andere werkvormen denkbaar, zoals: spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.

Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de

leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit je eigen naam noemen
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven
- Beledigen
- Opmerkingen maken over kleding
- Isoleren
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen
- Op weg naar huis achterna rijden
- Naar het huis van het slachtoffer gaan
- Bezittingen afpakken
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer

Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Belangrijke regels daarbij zijn:

Regel 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we de kinderen bij: "je mag niet klikken maar..... als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken."

Regel 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle kinderen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen: School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Regels die gelden in alle groepen:

1. Doe niets bij een ander kind, wat je zelf ook niet prettig zou vinden
2. Kom niet aan een ander als de ander dat niet wil.
3. We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden. Ook gebruiken wij geen schuttingtaal.
4. Als je kwaad bent, ga je niet slaan, schoppen, krabben (je komt niet aan de ander). Probeer eerst samen te praten. Ga anders naar de meester/juf
5. Niet: zomaar klikken. Wel: aan de juf of meester vertellen als er iets gebeurt wat je niet prettig of gevaarlijk vindt.
6. Vertel de meester of juf wanneer je zelf of iemand anders wordt gepest.
7. Blijft de pester doorgaan, dan aan de meester/juf vertellen. Kinderen die pesten zitten zelf in de nesten!!
8. Word je gepest, praat er thuis ook over, je moet het niet geheim houden.
9. Uitlachen, roddelen en dingen afpakken of kinderen buitensluiten vinden we niet goed.
10. Niet aan spullen van een ander zitten
11. Luisteren naar elkaar.
12. Iemand niet op het uiterlijk beoordelen of beoordeeld worden
13. Nieuwe kinderen willen we goed ontvangen en opvangen. Zij zijn welkom op onze school.
14. Niet via internet (anoniem) andere kinderen pesten
15. Opzettelijk iemand pijn doen, opwachten buiten school, achterna zitten om te pesten, is beslist niet toegestaan.
16. Probeer ook zelf een ruzie met praten op te lossen. Na het uitpraten kunnen we ook weer vergeven en vergeten.

Deze regels gelden op school en daarbuiten!

Toevoeging: kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht. Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de zgn. groepsregels. Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

Onze methode sociaal/emotionele ontwikkeling “De Vreedzame School” draagt ertoe bij dat deze regels structureel worden toegepast. Alle groepen werken per week aan hetzelfde onderwerp. Op deze manier wordt de doorgaande lijn gewaarborgd.

Aanpak van (de ruzies en) pestgedrag in vier stappen

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

Stap 1: Er eerst zelf (en samen) uit te komen

Stap 2: Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) kan de hulp van de mediator ingeroepen worden.

Stap 3: De mediator brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Uiteraard worden de desbetreffende leerkrachten ingelicht. Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie consequenties)

Anti-pestprotocol KBS De Kameleon- Graafseweg

Stap 4: Bij herhaalde ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties).

Stap 5: Bij de voorgaande stappen moet niet vergeten worden welke rol “de groep” speelt. Daar waar nodig wordt de groep aangesproken op haar gedrag en mogelijk kunnen ook hier consequenties uit voortkomen. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester. Indien nodig in overleg met IB-er/directie/de ouders en/of externe deskundigen.

Consequenties

- a. De leerkracht heeft het idee dat er sprake is van onderhuids pesten: in zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.
- b. De leerkracht ziet dat een leerling gepest wordt. (of de gepeste of medeleerlingen komen dit bij hem melden). En vervolgens leveren stap 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste. De leerkracht neemt duidelijk stelling in: de straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag:

Fase 1:

- Een schriftelijke opdracht zoals en stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij/zij met het gepeste kind uithaalt
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde
- De pester uitnodigen tot het aandragen van een oplossing van het probleem. Indien mogelijk de gepeste hierbij betrekken.

Fase 2:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft de ondernomen acties vastgelegd in het online registratiesysteem en heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Fase 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals het samenwerkingsverband, de schoolarts van de GGD of Schoolmaatschappelijk werk.

Fase 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden

Fase 5:

- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. (zie protocol Schorsing en verwijdering)

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest?
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- Sterke kanten van de leerling benadrukken
- Belonen (de opsteker) als de leerling zich anders/beter opstelt
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
- Het gepeste kind niet over-beschermen, bijvoorbeeld naar school brengen of “ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen”. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen

Begeleiding van de pester:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie-maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen, groepsdwang)
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste
- Excuses aan laten bieden
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- Pesten is verboden in en om onze school: wij houden ons aan de regels; straffen als het kind wel pest – belonen (de opsteker) als het kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de “stop-eerst-nadenkenhouding” of een ander manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school: elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; huisarts; GGD
- Bovenaan staat dat het kind niet wordt afgewezen, maar dat het gedrag wordt afgewezen.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- a. Een problematische thuissituatie
- b. Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- c. Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- d. Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- e. Een voortdurende strijd om macht in de klas of buurt

Adviezen aan de ouders van onze school:

A. Ouders van gepeste kinderen

1. Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind
2. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken. De school kan u daarin adviseren
3. Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
4. Door positieve stimulering kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen
5. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
6. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van de pesters

1. Neem het probleem van uw kind serieus
2. Raak niet in paniek; elk kind loopt kans pester te worden
3. Wijs uw kind niet af, maar zijn/haar gedrag
4. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
5. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
6. Besteed extra aandacht aan uw kind
7. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
8. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
9. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

C. Aan alle ouders

1. Neem de ouders van het gepeste kind serieus
2. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
3. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
4. Geef zelf het goede voorbeeld
5. Leer uw kind voor anderen op te komen
6. Leer uw kind voor zichzelf op te komen

Dit pestprotocol heeft als doel

Alle kinderen mogen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zeker op De Kameleon zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen

Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan

Leerkrachten en ouders uit de oudercommissie en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL

Bijlage: Internetgebruik

De onderstaande vuistregels worden op onze school gehanteerd.

We bespreken ze met de leerlingen die op internet mogen surfen en we lichten ook de ouders in over deze regels.

A. Surfen en gamen

- Ik weet dat niet alles waar is wat ik op leuke websites zie
- Ik download niets, geen games, geen software en geen muziek
- Als ik iets tegenkom wat ik niet wil zien, klik ik het weg (als het niet lukt vraag ik om hulp)
- Als ik me vervelend voel door iets wat ik heb gezien, dan vertel ik dat aan iemand die ik vertrouw

B. Huiswerk doen met internet

- Ik weet dat niet alles waar is wat ik op Internet tegenkom
- Als ik niet weet of ik een website kan gebruiken, vraag ik raad aan de juf/meester
- Ik neem niet zomaar teksten over van websites voor schoolopdrachten

C. Mobieltjes en internet

- Mobieltjes worden, indien mee naar school genomen, in de klas in een bakje gedaan dat op slot kan. De school is overigens niet aansprakelijk voor eventuele schade of diefstal. In principe willen wij geen mobieltjes in onze school zien.
- Mochten er toch mobieltjes mee naar school genomen worden dan gelden de volgende regels:
 - Ik maak geen foto's van anderen met mijn mobieltje en zet die op internet, zonder dat ik daar toestemming heb gevraagd bij degene die ik op de foto heb gezet.
 - Ik zet geen geluidsfragmenten zonder toestemming van de eigenaar van het geluid op internet.

Anti-pestcoördinator voor onze school:

Liesbeth Revet